

Forslag til høringsuttalelse om NOU 2026: 4 Kjernekraft i Norge? Fordeler, ulemper og forutsetninger

Innstilling fra Interessepolitisk utvalg:

Styret støtter forslag til høringsuttalelsen om NOU 2026: 4 *Kjernekraft i Norge? Fordeler, ulemper og forutsetninger*.

Saksfremstilling:

Denne saken gjelder forslag til Osloregionens høringsinnspill til Kjernekraftutvalget utredning NOU 2026:4 *Kjernekraft i Norge? Fordeler, ulemper og forutsetninger* (lenke til utredningen: [NOU 2026: 4](#)). Høringsfristen er satt til den 8. oktober d.å.

Osloregionen har ikke noe vedtatt politikk om kjernekraft som energikilde, men energi er en av Osloregionens prioriterte politiske saker. Kjernekraftutvalgets utredning kan få stor betydning for framtidige diskusjoner om energi, næringsutvikling og regional konkurransekraft. Osloregionen har derfor involvert sine medlemmer gjennom et webinar ([se det her](#)) og møter i arbeidsgruppen for energi, faggruppen ATP og den administrative koordineringsgruppen. I tillegg har sekretariatet vært i dialog med KS. Forelagte forslag til høringsuttalelser gjenspeiler signaler og innspill sekretariatet har fått fra nevnte administrative møter.

Bakgrunn og beskrivelse av Kjernekraftutvalgets utredning:

Energidepartementet har sendt NOU 2026: 4 *Kjernekraft i Norge? Fordeler, ulemper og forutsetninger*

Kjernekraftutvalget ble oppnevnt 21. juni 2024¹, og utvalget overleverte rapporten til regjeringen den 8. april d.å.

¹ Kjernekrafts utvalgets medlemmer ved oppnevningen 2024:

Kristin Halvorsen (leder), direktør ved CICERO
Jørgen Bjørndalen, DNV
Monica Endregard, Forsvarets forskningsinstitutt (FFI)
Daniel Karlsson, DNV Energy
Carl-Magnus Larsson, ekspert på strålevern og kjernesikkerhet
Astrid Liland, Institutt for energiteknikk (IFE)
Lars Petter Maltby, Prosess21/Forskningsrådet
Linda Nøstbakken, professor i samfunnsøkonomi, NHH

Utvalget fikk i oppdrag å vurdere hvilken rolle kjernekraft kan spille i det norske energisystemet, og hvilke forutsetninger som må være på plass dersom Norge ønsker å innføre kjernekraft. Utredningen gjennomgår teknologi, økonomi, sikkerhet, beredskap, miljøvirkninger, avfallshåndtering, regelverk og samfunnsmessige konsekvenser.

I rapporten står det at tiden ikke er moden for at Norge starter en prosess med å etablere kjernekraftverk, men anbefaler at staten styrker kompetanse, kunnskapsgrunnlag og regulatorisk kapasitet slik at Norge kan ta informerte beslutninger dersom kjernekraft blir aktuelt på et senere tidspunkt.

Utvalget peker særlig på følgende forhold:

- Kjernekraft kan bidra med utslippsfri og regulerbar kraftproduksjon, men vil kreve svært lange planleggings- og gjennomføringsløp.
- Det er betydelig usikkerhet knyttet til kostnader, finansiering og teknologiutvikling, spesielt for nye reaktorteknologier som små modulære reaktorer (SMR).
- Norge mangler i dag nødvendige institusjoner, regelverk og myndighetskapasitet for kommersiell kjernekraftutbygging.
- Det vil være behov for langsiktig politisk forankring og betydelig statlig involvering dersom kjernekraft skal realiseres.
- Utvalget anbefaler ikke at Norge nå starter en prosess for etablering av kjernekraftverk, men anbefaler oppbygging av kompetanse og kunnskapsgrunnlag for fremtidige beslutninger.

Vurdering:

Tilgang på energi er en av de viktigste forutsetningene for videre vekst og utvikling i Osloregionen. Regionens kommuner står overfor utfordringer knyttet til elektrifisering av transport, utvikling av næringsliv og industri samt oppfyllelse av klima- og miljømål. Samtidig er det usikkerhet knyttet til den langsiktige utviklingen i energibehov og energiproduksjon.

Kjernekraft har de senere årene blitt en del av energidebatten både internasjonalt og nasjonalt. Spørsmålet om kjernekraft berører sentrale nasjonale interesser knyttet til energiforsyning, næringsutvikling, sikkerhet, beredskap og klima. Som Kjernekraftutvalget viser til reiser tematikken komplekse og sammensatte spørsmål. I tillegg avdekker rapporten at det er stor usikkerhet knyttet til framtidige kostnader, teknologiutvikling, regulatoriske krav og tidsrammer for eventuell utbygging. Sekretariatet anbefaler derfor at Osloregionen IPR ikke tar stilling til utbygging av kjernekraft eller behandler hvert tiltak utvalget foreslår, men kommer med følgende generelle innspill:

- Styrket kompetanse og kunnskapsutvikling gjennom et nasjonalt løft
- Behov for en nasjonal strategi
- Kjernekraft endrer ikke behovet for dagens energipolitikk

Styrket kompetanse og kunnskapsutvikling gjennom et nasjonalt løft

Selv om Osloregionen IPR eventuelt ikke tar stilling til spørsmålet om utbygging, er det gode grunner til å støtte utvalgets anbefaling om å styrke den nasjonale kompetansen på området. Norge har allerede betydelige kompetansemiljøer innen nukleær teknologi og atomsikkerhet, og har hatt fem små forskningsreaktorer i drift. Tre av disse var på Kjeller (stengt 2019) og to var i Halden (stengt 2018). Særlig gjelder dette miljøet ved Institutt for energiteknikk (IFE) på Kjeller og i Halden, som gjennom flere tiår har hatt en sentral rolle innen forskning, sikkerhetsarbeid og internasjonalt samarbeid innen reaktortechnologi, atomsikkerhet, strålevern og regulering. I Halden og Østfold-regionen finnes sterke industri- og teknologimiljøer innen prosessindustri, energi og avansert produksjon. Sammen med forsknings- og utdanningsinstitusjoner i regionen gir dette et godt utgangspunkt for å bidra til nasjonal kompetanseutvikling, leverandørutvikling og teknologiforståelse knyttet til framtidige energiløsninger.

Norsk Nukleær Dekommisjonering (NND) har tatt over anleggene og er ansvarlig for dekomisjonering og opprydding. NND besitter et kompetent fagmiljø og har i dag 170 ansatte. I Himdalen i Aurskog-Høland ligger Norges eneste deponi for lav- og mellomaktivt radioaktivt avfall. Anlegget ble satt i drift i 1998 og er i dag stengt for ytterligere avfall. NND har søkt konsesjon for å overta anlegget i Himdalen. Aurskog-Høland kommune har en samarbeidsavtale med NND, som bl.a. sikrer at kommunen blir hørt i den videre driften av anlegget.

For Osloregionen er det viktig at disse miljøene videreutvikles. Kompetanse innen kjernekraft og nukleærteknologi vil ha verdi uavhengig av om Norge velger å bygge kjernekraftverk eller ikke. Norge vil også i framtiden ha behov for kompetanse knyttet til sikkerhet, beredskap, internasjonalt regelverk og håndtering av nukleært materiale.

Behov for en nasjonal strategi

Utvalgets arbeid viser at kjernekraft ikke kan behandles som et ordinært energiprojekt. Spørsmålet berører blant annet energipolitikk, næringspolitikk, utdanning, sikkerhetspolitikk, internasjonale forpliktelser, beredskap og avfallshåndtering. Utvalget peker samtidig på at dagens regelverk ikke er tilpasset etablering av kommersiell kjernekraftvirksomhet i Norge.

Den 26. mai d.å. vedtok Stortinget at regjeringen skal legge fram en stortingsmelding om kjernekraft, men det fremkommer ikke konkrete krav til hva meldingen skal inneholde.

Osloregionen bør derfor vise til at meldingen bør bidra til viktige avklaringer som kjernekraftutvalget peker på. I tillegg bør meldingen tydeliggjøre statens rolle og ansvar. Dette gjelder bl.a. utvikling av lovverk, konsesjonsprosesser, sikkerhetsregimer, tilsynsmyndigheter, beredskapsordninger og avfallshåndtering. Meldingen bør også vise hvordan staten tar en tydelig overordnet, styrende og koordinerende rolle. Samtidig bør det påpekes at den kommunale planmyndighetens rolle og kunnskapsgrunnlag ivaretas.

Kjernekraft endrer ikke behovet for dagens energipolitikk

Utvalget peker på at eventuell kjernekraft uansett ligger langt fram i tid. Utfordringene i kraftsystemet må derfor løses gjennom tiltak som kan gi effekt tidligere.

Sekretariatet vil derfor understreke at debatten om kjernekraft ikke må svekke innsatsen for de tiltakene som allerede er nødvendige for å sikre framtidig energitilgang. Det vises til styrets beslutning om kraft og energi som en av de tre prioriterte politiske sakene:

- utbygging og modernisering av strømmettet og energieffektivisering
- utvikling av energifleksibilitet og smartere energibruk
- økt produksjon av fornybar energi

Disse tiltakene vil være viktig for både Osloregionens utvikling og Norges evne til å gjennomføre den grønne omstillingen, uavhengig av hvilke langsiktige beslutninger som eventuelt tas om kjernekraft.

Forslag til høringsuttalelse:

Basert på ovenstående vil forslag til høringsuttalelse til Kjerkeftutvalgets utredning bli som følger:

1. Osloregionen IPR mener NOU 2026:4 gir et viktig og oppdatert kunnskapsgrunnlag for den videre diskusjonen om kjernekraftens mulige rolle i Norge.
2. Osloregionen IPR støtter utvalgets anbefaling om å styrke kunnskap, kompetanse, forskning og utvikling (FoU) innen kjernekraft, atomsikkerhet, beredskap og regulering. Norge har allerede sterke fagmiljøer på Institutt for energiteknikk Kjeller/Halden og sammen med kompetanse om lagring i Aurskog-Høland og utviklingen av Norsk Nukleær Dekommisjonering utgjør det sentrale kompetansemiljøer.

Osloregionen har solide industri-, teknologi- og energimiljøer, kombinert med betydelig forsknings- og utdanningskapasitet. Denne samlede kompetansen representerer en viktig nasjonal ressurs og gir gode forutsetninger for å utvikle teknologi, leverandørindustri og fagkompetanse knyttet til framtidens energisystemer. Regionen bør derfor gis en sentral rolle i et nasjonalt kompetanse- og kunnskapsløft på energiområdet.

3. Osloregionen IPR ser fram til den varslede stortingsmeldingen om kjernekraft. Meldingen bør gi nødvendige avklaringer om kjernekraftens mulige rolle i en helhetlig energi- og industripolitikk, samt tydeliggjøre statens rolle og ansvar samtidig som den kommunale planmyndighetens rolle og kunnskapsgrunnlag ivaretas.
4. Osloregionen IPR vil samtidig understreke at en eventuell framtidig rolle for kjernekraft ikke reduserer behovet for en offensiv satsing på nettutbygging, fornybar energiproduksjon, energieffektivisering og energifleksibilitet. Disse tiltakene må fortsatt være førende i norsk energi- og klimapolitikk.